

บทบาทและฐานะของครูโสคทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
เชิงครุย์เพมหาราช

นางสาวสุวรรณ ใจดีสุกานต์

006146

ศูนย์วิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชาโสคทัศนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2523

ROLES AND STATUS OF THE AUDIO-VISUAL TEACHER IN
SECONDARY SCHOOL : BANGKOK METROPOLIS

Miss Suwanna Chotisukan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of audio - visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทและฐานะของครูโสดทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
 เช่นก្នែងเพມអាណក្រ
 โดย นางสาวสุวรรณ វិទីតុការណ៍
 ภาควิชา ໂສດທានសិកម្ម
 อาจารย์ที่ปรึกษา ឯុទ្ធយកសករាជារម្ភសុន្ម័្ ប៉ាញមាគម

ដំណឹងទិន្នន័យ ខ្សោយការណ៍អាកាសវិទ្យាល័យ ឬនុគិតថិវីទិន្នន័យប៉ុណ្ណោះ
 បានសំណងជូនការសិកម្មភាពលក្ខស្តូគ្របិន្ទុរាយនាមឈើ
 បានសំណងជូនការសិកម្មភាពលក្ខស្តូគ្របិន្ទុរាយ ក្រសួងសុំប្រចាំឆ្នាំ ឬនុគិតថិវីទិន្នន័យ

....*សុខ សុវណ្ណា*..... ឯកសារពីប៉ុណ្ណោះ
 (រងការសករាជារម្ភ ក្រសួងសុំប្រចាំឆ្នាំ ឬនុគិតថិវីទិន្នន័យ ឬនុគិតថិវីទិន្នន័យ)

កម្មការនកសំណងជូនការសិកម្មភាពលក្ខស្តូគ្របិន្ទុរាយ

....*សុខ សុវណ្ណា*..... ប្រធានការនកសំណងជូនការសិកម្មភាពលក្ខស្តូគ្របិន្ទុរាយ
 (ឯុទ្ធយកសករាជារម្ភ សុខ សុវណ្ណាផ្ទៃ)

....*សុខ សុវណ្ណា*..... ការការណ៍
 (ឯុទ្ធយកសករាជារម្ភ សុខ សុវណ្ណាផ្ទៃ)

....*សុខ សុវណ្ណា*..... ការការណ៍
 (ឯុទ្ធយកសករាជារម្ភ ពិមុន កុមារុ)

តិចសិទ្ធិប៉ុណ្ណោះ
 ខ្សោយការណ៍អាកាសវិទ្យាល័យ ឬនុគិតថិវីទិន្នន័យ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

บทบาทและฐานะของครูโสโคทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

เชิงคุณ เทพมหานคร

นางสาวสุวรรณ ใจดีสุกานต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ มีหมาย

โสโคทัศนศึกษา

2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความนุ่งหมายเพื่อศึกษาถึง บทบาทและฐานะของครูโสโคทัศนศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เชิงคุณ เทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินงานโดยสังแบบสอบถามไปยังครัวเรือน โรงเรียนที่สุ่มตามอัตราส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละเขต การศึกษาจำนวน 20 โรงเรียน แบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนถูกกล่าวแบ่งออกเป็น แบบสอบถาม ๑. สำหรับครูโสโคทัศนศึกษาของครัวเรือนโรงเรียน และแบบสอบถาม ๒. สำหรับครูผู้สอน สายวิชาละ ๒ คน ผลของการวิจัยปรากฏว่า บทบาทของครูโสโคทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ การให้บริการและการผลิตสื่อการสอน ตลอดจนการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอน ของครูผู้สอน อย่างไร้ความคุยโโสโคทัศนศึกษาส่วนมากจะให้บริการค้านสื่อการสอน เช่น การฉายสไลด์, ฟิล์มสคริป และภาพเป็นต้น ประกอบการสอนของครูผู้สอน มากกว่าการผลิตสื่อการสอน และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากการโสโคทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมส่วนมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาค้านโสโคทัศนศึกษามากเท่ากัน ส่วนในค่านฐานะของครูโสโคทัศนศึกษานั้น ครูผู้สอน ส่วนมากเห็นคุณค่าและความสำคัญของครูโสโคทัศนศึกษาไว้ เป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้าน การเลือก การผลิต และการนำสื่อการสอนไปใช้ประกอบการสอน ให้แก่ครูผู้สอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุความหวังดังที่ตั้งไว้ หน่วยงานโสโคทัศนศึกษาของโรงเรียนนั้นชื่ออยู่กับฝ่ายวิชาการ โดยส่วนมากจะมีห้องฉบับพยากรณ์ และห้องปฏิบัติการทางเสียง โสโคทัศน์ปกรณ์ที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุด

คือ เทบบันทึกเลี่ยงและสไลด์, ครูผู้สอนส่วนมากจะอนใช้บริการค้านโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน และต้องการให้หน่วยงานโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนจัดการฝึกอบรมเพื่อแนะนำการผลิตและการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูผู้สอน

Thesis Title Roles and Status of the Audio-Visual teacher in
secondary school : Bangkok Methopololis.

Name Miss Suwanna Chotisukan

Thesis Advisor Sunan Patamachome, Assistant Professor

Department Department of audio-visual Education

Academic Year 1979

ABSTRACT

The purpose was to study roles and status of Audio-Visual teacher in secondary schools of Bangkok Metropolis. Questionnaires were sent to 20 schools which were randomly selected from each academic territory. The questionnaires consist of two sections; section A. for Audio-Visual teachers and section B. for classroom-teachers. The results were : The Audio-Visual teachers' roles, which generally were supposed to be giving Audio-Visual services, utilization instruction, and producing media, were actually concentrated on operating Audio-Visual equipment instead. This was due to the fact that most of the Audio-Visual teacher in secondary schools did not specialize or major in this field. The status of Audio-Visual teachers: They were recognized as being essential in giving advices in appropriate media selection, production and utilization so that the objectives could be achieved.

Most school Audio-Visual Sections were usually operating under the office of Academic affairs in school, and generally consist of a projecting and recording room. The equipments most frequently used were tape recorders and slide projectors. Most teachers requested for the Audio-Visual training course and urged that advices be given in Audio-Visual utilization.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ກົດຕຽມປະກາສ

ໃນກາງວິຈັບຮັງນີ້ ວິຈັບຂອງການຂອບພະຄຸມ ຜູ້ໜ້າສຳຄັນຈາກຍົດ
ຖຸນັ້ນທີ່ ປັນຍາມ ທີ່ໄດ້ກຸມາຕວະຈັກແລະ ໃຫ້ກຳແນະນຳຕັ້ງແຕ່ຕົນຈົນຈົບ
ຜູ້ໜ້າສຳຄັນຈາກຍົດ ສຸກາ ສຸວະພາບຮັບ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ກຳແນະນຳຄຳນ້ຳຂອງແລະ
ວິທີກຳເນີນງານ ແລະ ຂອຂອບຄຸມໂຮງເຮືອນຕ່າງໆທີ່ໃຫ້ກວາມຮ່ວມມືອີງໃນການເກັບ
ຂອມຸດ.

ນາງສາວສຸວະພາ ໂົງທີ່ສູການ

28 ມັນາຄນ 2523

ສູນຍົວທີ່ທັນພາກ
ຈຸພາລັງກຣມມາວິທາລ້ຍ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิจกรรมประการศ.....	๓
รายการตารางประกอบ.....	๔
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อทดลองเบื้องต้น.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
การจำกัดความในการวิจัย.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ในประเทศไทย).....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่างประเทศ).....	13
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ความหมายของโสคทัศนศึกษาและโสคทัศน์ปีกรก.....	17
ประเภทของโสคทัศน์ปีกรก.....	19
คุณค่าของโสคทัศนศึกษา.....	32
แนวคิดในการจัดโครงการโสคทัศนศึกษา.....	35
การดำเนินงานและการบริหารงานโสคทัศนศึกษา.....	36
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	55

บทที่		หน้า
4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....		58
ชื่อชุมชนเกี่ยวกับมาตรฐานโถสีทึบทันทีก่อนฯ.....		61
ชื่อชุมชนเกี่ยวกับกฎหมายส่วน.....		89
5.สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....		117
สรุปผลการวิจัย.....		119
การอภิปรายผล.....		124
ขอเสนอแนะ.....		130
บรรณานุกรม.....		132
ภาคผนวก.....		137
ประวัติ.....		167

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.จำนวนครูโสตทัศนศึกษาจำแนกตามเพศ.....	61	
2.จำนวนครูโสตทัศนศึกษาจำแนกตามอายุ.....	61	
3.จำนวนครูโสตทัศนศึกษาจำแนกตามสังกัดของโรงเรียน.....	62	
4.จำนวนครูโสตทัศนศึกษาจำแนกตามวุฒิ.....	63	
5.ความรู้และประสบการณ์ค้านโสตทัศนศึกษา.....	64	
6.ห้องปฏิบัติการต่างๆของหน่วยงานโสตทัศนศึกษา.....	65	
7.แหล่งเก็บสื่อการสอน.....	65	
8.ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนสื่อการสอน.....	66	
9.อัตราการลังของครูโสตทัศนศึกษา.....	67	
10.ผลของงานสอนที่มีค่าของงานโสตทัศนศึกษา.....	68	
11.การแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากงานสอน.....	69	
12.สังกัดของหน่วยงานโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน.....	69	
13.การผลิตสื่อการสอนของครู-อาจารย์.....	70	
14.จำนวนครู-อาจารย์ในโรงเรียน.....	70	
15.จำนวนครูที่ใช้บริการค้านโสตทัศนศึกษาในแต่ละเดือน.....	71	
16.งานค้านโสตทัศนศึกษาที่ครูห้องการ.....	72	
17.การใช้บริการค้านโสตทัศนศึกษาของครู-อาจารย์.....	73	
18.งบประมาณของงานโสตทัศนศึกษา.....	74	
19.ลักษณะของงบประมาณ.....	75	
20.เงินอุดหนุนพิเศษ.....	76	
21.การพิจารณาความคื้อความชอบของครูโสตทัศนศึกษา.....	77	
22.ค่าตอบแทนพิเศษ.....	77	
23.การเข้ารับการอบรมด้านโสตทัศนศึกษา.....	78	

ตารางที่	หน้า
24. การให้บริการค้านโสคทัศนศึกษานอกโรงเรียน.....	79
25. การสำรวจและการจัดทำโสคทัศน์ปูนกรด.....	80
26. การบริการค้านเครื่องขยาย, เครื่องเสียงและถ่ายภาพ.....	81
27. การผลิตสื่อการสอน, การจัดเก็บและการตรวจสอบบำรุง....	83
28. การให้คำปรึกษาและแนะนำค้านสื่อการสอน.....	84
29. การปฏิบัติงานร่วมกับครู-อาจารย์.....	85
30. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆของโรงเรียน.....	86
31. การศึกษาค้นคว้าค้านสื่อการสอนและการประสานงานกับ หน่วยงานต่าง.....	87
32. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามเพศ.....	89
33. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามอายุ.....	89
34. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามสังกัดของโรงเรียน.....	90
35. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามระดับชั้นสูงสุดของโรงเรียน.....	91
36. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิ.....	91
37. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามระยะเวลาที่ทำอาชีพครู.....	92
38. จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามวิชาที่สอน.....	92
39. การจัดตั้งหน่วยงานโสคทัศนศึกษาของโรงเรียน.....	93
40. สาเหตุที่ยังไม่มีหน่วยงานโสคทัศนศึกษา.....	94
41. สถานที่ใช้คำเนินงานค้านโสคทัศนศึกษา.....	95
42. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนครูโสคทัศนศึกษา.....	95
43. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศของครูโสคทัศนศึกษา.....	96
44. จากผู้ที่เห็นว่า เพศของครูโสคทัศนศึกษามีผลต่อการปฏิบัติงาน..	96
45. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการสอนของครูโสคทัศนศึกษา.....	97
46. ข้อมูลเกี่ยวกับงานการสอนของครูโสคทัศนศึกษา.....	97

ตารางที่

หน้า

47. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการสอนของครูไสส์ตัสนศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านไสส์ตัสนศึกษา.....	98
48. ความคิดเห็นของผู้ที่เห็นว่างานการสอนมีผลผลกระทบต่อ งานไสส์ตัสนศึกษา.....	98
49. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ของครูไสส์ตัสนศึกษา... ..	99
50. หน้าที่อันที่ครูไสส์ตัสนศึกษาควรทำ.....	100
51. จำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนมีอยู่.....	101
52. จำนวนครูผู้สอนที่เคยใช้ไสส์ตัสนูปกรณ์ในการสอน.....	101
53. สาเหตุที่ครูไม่เคยใช้ไสส์ตัสนูปกรณ์ในการสอน.....	102
54. ไสส์ตัสนูปกรณ์ที่ครูใช้มากที่สุด.....	103
55. การใช้ไสส์ตัสนูปกรณ์ของครูผู้สอน.....	104
56. แหล่งที่มาของไสส์ตัสนูปกรณ์.....	105
57. อัตราเฉลี่ยการใช้ไสส์ตัสนูปกรณ์ของครูผู้สอน.....	106
58. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้บริการค้าน ไสส์ตัสนศึกษาของโรงเรียน.....	107
59. สาเหตุที่ครูไม่ชอบใช้บริการค้านไสส์ตัสนศึกษา.....	107
60. สาเหตุที่ครูผู้สอนชอบใช้บริการค้านไสส์ตัสนศึกษา.....	108
61. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดอบรมครู-อาจารย์ของหน่วยงาน ไสส์ตัสนศึกษา.....	109
62. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดอบรมครูผู้สอนซึ่งหัน注意力 ไสส์ตัสนศึกษา.....	109

ตารางที่

หน้า

63. ความต้องการของครูผู้สอนต่อบการจัดอบรมครูผู้สอนของ หน่วยงานสอศทศนศึกษา.....	110
64. ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อครูสอศทศนศึกษาและการ ใช้บริการห้องเรียนสอศทศนศึกษา.....	111
65. ความคิดเห็นที่เป็นไปในทางลบของครูผู้สอนที่มีต่อ ครูสอศทศนศึกษาและการใช้บริการห้องเรียนสอศทศนศึกษา.....	113

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย